

AVRUPA KOMİSYONU

Brüksel, 24.1.2024
C(2024) 390 final

AVRUPA YAPAY ZEKÂ OFİSİNİN KURULMASINA İLİŞKİN

24.01.2024 tarihli

KOMİSYON KARARI

Açıklama

Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan ‘‘Avrupa Yapay Zekâ Ofisinin Kurulmasına İlişkin Karar’’ İstanbul Barosu tarafından Türkçeye tercüme edilmiştir. Bu tercüme İstanbul Barosu, Bilişim Hukuku Komisyonu, Yapay Zekâ Çalışma Grubu’nun yapay zekâ ve hukuk alanına katkı sunmak ve avukatların bu alandaki gelişimini desteklemek üzere kendi inisiyatifi ile yaptığı bir tercümedir. Orijinal belge için bkz: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/commission-decision-establishing-european-ai-office>

Şubat 2024

İstanbul, Türkiye

Danışman: Av. Selin Çetin Kumkumođlu

Tercüme ekibi: Av. İrem Yaman, Av. Mert Özyiđit, Av. Celil Aktaş

AVRUPA YAPAY ZEKÂ OFİSİNİN KURULMASINA İLİŞKİN

24.01.2024 TARİHLİ

KOMİSYON KARARI

AVRUPA KOMİSYONU,

Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma'yı göz önünde bulundurarak;

Aşağıdaki gerekçelerle;

- (1) Yapay zekâ ("YZ"), tüm sektörler ve sosyal faaliyetler yelpazesinde çok çeşitli ekonomik ve toplumsal faydalara katkıda bulunabilecek, hızla gelişen bir teknoloji ailesidir. Aynı zamanda, belirli uygulama ve kullanımına ilişkin koşullara bağlı olarak YZ, Birlik hukuku ile korunan kamu menfaati ve temel haklar için riskler oluşturabilir ve bunlara zarar verebilir.
- (2) Komisyon, yapay zekâyâ ilişkin uyumlaştırılmış kuralları belirleyen (Yapay Zekâ Düzenlemesi) ve belirli Birlik mevzuatını¹ değiştiren, yapay zekânın iç pazarda geliştirilmesini, kullanılmasını ve benimsenmesini teşvik etmeyi amaçlayan, aynı zamanda Birlik hukuku tarafından tanındığı ve korunduğu şekliyle sağlık ve güvenlik ve temel hakların korunması gibi kamu menfaatlerinin yüksek düzeyde korunmasını sağlayan bir Düzenleme teklifinde bulunmuştur. Önerilen Düzenleme, Komisyon'un yapay zekânın yaygınlaştırılması ve bu teknolojinin belirli kullanımıyla ilişkili risklerin ele alınması gibi çift taraflı hedefini gerçekleştirmeyi amaçlayan çeşitli tedbirlerden biridir. İlave önlemler arasında, 2021² yılı incelemesinde yer alan "Yapay Zekâ Üzerine Koordine Plan", yapay zekânın kavranmasını teşvik eden sektörel politikaların girişimleri veya Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 2021/694³ ve 2021/695⁴ sayılı Düzenlemeleri tarafından oluşturulanlar gibi Birlik finansman programları yer almaktadır.
- (3) YZ'nin karmaşıklığı ve özellikle en gelişmiş modellere dayandığında giderek daha yaygın bir şekilde benimsenmesi ve Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin⁵ (AB) 2022/2481 sayılı Kararı ile oluşturulan Dijital On Yıl politika programında belirlenen amaç ve hedeflere yönelik

¹ COM(2021) 206 final.

² COM(2021) 205 final.

³ Dijital Avrupa Programını tesis eden ve (AB) 2015/2240 sayılı Kararı yürürlükten kaldıran 29 Nisan 2021 tarihli ve (AB)2021/694 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Düzenlemesi (OJ L 166, 11.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj>)

⁴ Araştırma ve Yenilik Çerçeve Programı-Horizon Europe' u kuran, katılım ve yaygınlaştırma kurallarını belirleyen ve (AB) 1290/2013 ve (AB) 1291/2013 sayılı Düzenlemeleri yürürlükten kaldıran 28 Nisan 2021 tarihli ve (AB) 2021/695 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Düzenlemesi (OJ L 170, 12.5.2021, s. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>)

⁵ Avrupa Parlamentosu ve Konseyi' nin 14 Aralık 2022 tarihli ve 2022/2481 sayılı Kararı (AB) Dijital On Yıl Politika Programı 2030 (OJ L 323, 19.12.2022, s. 4, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj>).

ilerlemeyi hızlandırma gerekliliği, yeteneklerin, eğilimlerin ve potansiyel risklerin anlaşılmasını teşvik etme ve Birlik içinde YZ teknolojilerinin güvenli bir şekilde geliştirilmesini ve kullanılmasını destekleme için ek eylem ihtiyacını ortaya koymaktadır.

- (4) Bu tür bir anlayışı teşvik etmek, yapay zekâya ilişkin uyumlaştırılmış kuralları belirleyen gelecek Düzenleme'nin uygulanmasına ve yürütülmesine katkıda bulunmak ve gelişmiş YZ sistemleri geliştiricileri için G7 Davranış Kuralları ve Yol Gösterici İlkeler gibi YZ'ye ilişkin uluslararası kural ve ilkelerin uygulanmasına katkıda bulunmak amacıyla Birlik düzeyinde uzmanlık ve yeteneklerin geliştirilmesi gerekmektedir.
- (5) Bu bağlamda, Birlik içinde YZ için tek bir yönetim sisteminin temelleri, genel amaçlı YZ modelleri ve bilim camiası ile etkileşim de dahil olmak üzere yapay zekâ modellerindeki gelişmeleri denetleyecek bir yapı oluşturularak atılmalı ve bu temeller soruşturmalarda ve testlerde, uygulamada kilit rol oynamalı ve küresel bir misyona sahip olmalıdır.
- (6) Bu nedenle, Komisyon bünyesinde İletişim Ağları, İçerik ve Teknoloji Genel Müdürlüğü'nün idari yapısının bir parçası olarak ve yıllık yönetim planına tabi olarak bir Avrupa Yapay Zekâ Ofisi kurulmalıdır.
- (7) Avrupa Yapay Zekâ Ofisi, Komisyon'un iç süreçlerine⁶ uygun olarak faaliyet göstermeli ve kuruluşu, yapay zekâ ve diğer sektörel Birlik mevzuatına ilişkin uyumlaştırılmış kuralları belirleyen gelecek Düzenleme'de öngörüldüğü üzere, ulusal yetkili makamların ve Birlik organlarının, ofislerinin ve kuruluşlarının YZ sistemlerinin denetimindeki yetki ve yetkinliklerini etkilememelidir. Komisyon'un diğer birimlerinin kendi sorumluluk alanlarındaki ve Avrupa Dış Eylem Servisi'nin ve Ortak, Dış ve Güvenlik politikası alanındaki işlevlerine halel getirmez. Avrupa Yapay Zekâ Ofisi görevlerini özellikle kılavuz yayınlama görevini, sektöre özel mevzuat kapsamında Birlik'in ilgili organlarının, ofislerinin ve kuruluşlarının faaliyetlerini tekrarlamayacak şekilde yerine getirmelidir.
- (8) Yapay zekâya ilişkin uyumlaştırılmış kuralları belirleyen gelecek Düzenleme'nin uygulanmasına yönelik hazırlıkların mümkün olan en kısa sürede başlayabilmesi için, bu Karar, 8 Aralık 2023 tarihinde eş-yasa koyucuların siyasi mutabakatının sağlanmasının ardından, söz konusu Düzenleme'nin kabul edilmesinden önce ivedilikle yürürlüğe girmelidir. Düzenleme kabul edildikten sonra bu Karar gözden geçirilebilir.

AŞAĞIDAKİ ŞEKİLDE KARAR VERMİŞTİR:

⁶ Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 18 Temmuz 2018 tarihli ve 2018/1046 sayılı Finansal Düzenleme (AB, Euratom) Madde 2(26) anlamında bir Avrupa Ofisi değildir.

Madde 1

Kuruluş

Avrupa Yapay Zekâ Ofisi (“Ofis”) kurulmuştur.

Ofis, İletişim Ağları, İçerik ve Teknoloji Genel Müdürlüğü’nün (“Genel Müdürlük”) idari yapısının bir parçasıdır.

Madde 2

Amaç ve görevler

1. Ofis, yapay zekâya ilişkin uyumlaştırılmış kuralları belirleyen gelecek Düzenleme ('gelecek Düzenleme')'nin uygulanması ve yürütülmesi amacıyla Madde 3'te belirtilen görevleri yerine getirir.
2. Ofis aşağıdaki ek görevleri yerine getirir:
 - (a) Üye Devletlerle koordinasyon içinde ve Birlik pozisyonları ve politikaları doğrultusunda, Madde 7 uyarınca Birlik'in uluslararası girişimlere yönelik stratejik, tutarlı ve etkili yaklaşımına katkıda bulunmak;
 - (b) Madde 5 uyarınca, Komisyon'da YZ teknolojilerinin toplumsal ve ekonomik faydalarından yararlanmaya yönelik eylem ve politikaların teşvik edilmesine katkıda bulunmak;
 - (c) Toplumsal ve ekonomik faydalar getiren ve Birlik'in rekabet gücüne ve ekonomik büyümesine katkıda bulunan güvenilir YZ sistemlerinin ve uygulamalarının hızlı gelişimini, yaygınlaştırılmasını ve kullanımını desteklemek. Ofis, özellikle ilgili kamu ve özel aktörleri ve girişim topluluklarıyla birlikte çalışarak yenilik ekosistemlerini teşvik eder.
 - (d) YZ piyasalarının ve teknolojilerinin gelişimini izlemek.
3. Bu Madde'nin 1. ve 2. fıkralarında atıfta bulunulan görevleri yerine getirirken Ofis;
 - (a) Madde 4 uyarınca, özellikle bilim camiasından uzmanlar ve YZ geliştiricileri de dahil olmak üzere paydaşlarla birlikte çalışır;
 - (b) Madde 5 uyarınca, Komisyon'un ilgili Genel Müdürlükleri ve servisleri ile iş birliği yapar;
 - (c) Madde 6 uyarınca, Avrupa Yüksek Performanslı Hesaplama Ortak Girişimi (EuroHPCJU) dahil olmak üzere Birlik'in ilgili tüm organları, ofisleri ve kuruluşları ile iş birliği yapar;
 - (d) Komisyon adına Üye Devletlerin yetkilileri ve kurumları ile iş birliği yapar.

Madde 3

Gelecek Düzenlemenin Uygulanması

1. Ofis, gelecek Düzenleme'den kaynaklanan aşağıdaki görevleri yerine getirir:
 - (a) Genel amaçlı YZ modellerinin yetkinliklerini değerlendirmek, özellikle sistemik riskler taşıyan çok büyük genel amaçlı YZ modelleri için araçlar, metodolojiler ve kriterler geliştirmek;
 - (b) Genel amaçlı YZ modelleri ve sistemleri ile ilgili kuralların, özellikle modelin ve sistemin aynı sağlayıcı tarafından geliştirildiği durumlarda, uygulanmasını ve kullanılmasını izlemek;
 - (c) Bilimsel panelden gelen uyarıları yanıtlamak da dahil olmak üzere, genel amaçlı YZ modellerinden kaynaklanan öngörülemez riskleri izlemek;
 - (d) Şikâyet ve uyarıları toplamak, Komisyon kararlarının hazırlanmasına yardımcı olmak ve gelecek Düzenleme uyarınca değerlendirmeler yapmak da dahil olmak üzere genel amaçlı YZ modelleri ve sistemlerine ilişkin kuralların olası ihlallerini araştırmak;
 - (e) Bir YZ sistemi, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin⁷ (AB) 2022/2065 sayılı Düzenlemesi veya Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin⁸ (AB) 2022/1925 sayılı Düzenlemesi gibi, Komisyonun denetim ve uygulama yetkisine sahip olduğu ilgili Birlik mevzuatı kapsamına girdiğinde, bu mevzuatın denetim ve uygulamasının gelecek Düzenleme'nin denetim ve uygulaması ile tam koordinasyonunu sağlamak;
 - (f) Özellikle genel amaçlı bir YZ modeli veya sistemi yüksek riskli bir YZ sistemine entegre edildiğinde, ulusal makamlar arasında bilgi alışverişini ve iş birliğini kolaylaştırmak, bildirimleri toplamak ve bilgi platformları ve veri tabanları oluşturmak da dahil olmak üzere, sektörel mevzuat kapsamında sorumlu ilgili kurumlarla koordinasyon içinde, yasaklanmış YZ uygulamaları ve yüksek riskli YZ sistemlerine ilişkin kuralların uygulanmasını desteklemek;
2. Ayrıca gelecek Düzenleme'nin etkili bir şekilde uygulanmasına katkıda bulunmak amacıyla Ofis aşağıdaki görevleri yerine getirir:
 - (a) İlgili Komisyon Kararları ile uygulama ve yetki devrine dayanan yasalarının hazırlanmasında Komisyon'a yardımcı olmak;
 - (b) Gelecek Düzenleme'nin yeknesak bir şekilde uygulanmasını kolaylaştırmak;
 - (c) Gelecek Düzenleme'nin pratikte uygulanmasını desteklemek için rehber ve kılavuzların hazırlanmasında Komisyon'a yardımcı olmak ve ayrıca ilgili Komisyon servisleri ve

⁷ Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 19 Ekim 2022 tarihli 2022/2065 sayılı düzenlemesi, Dijital Hizmetler İçin Tek Pazar'ı kurmakta ve 2000/31/AT Yönergesini (Dijital Hizmetler Kanunu) değiştirmektedir. 27 Ekim 2022 tarihli ve 277 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan bu düzenleme ile ilgili olarak <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj> adresinden detaylı bilgi edinilebilir.

⁸ Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 14 Eylül 2022 tarihli 2022/1925 sayılı düzenlemesi, dijital sektörde rekabetçi ve adil piyasaların oluşturulmasıyla ilgilidir ve (AB) 2019/1937 ve (AB) 2020/1828 Yönergelerini değiştirmektedir (Dijital Pazarlık Kanunu). 12 Ekim 2022 tarihli ve 265 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan bu düzenleme hakkında, <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj> adresinden detaylı bilgi edinilebilir.

organları, Birlik ofisleri ve kuruluşları ile istişare halinde, standartlaştırılmış protokoller ve en iyi uygulamalar gibi destekleyici araçlar geliştirmek;

- (d) Standardizasyon taleplerinin hazırlanmasında, mevcut standartların değerlendirilmesinde ve gelecek Düzenleme'nin uygulanması için ortak şartnamelerin hazırlanmasında Komisyon'a yardımcı olmak;
- (e) YZ düzenleyici sanal alanların kurulması ve işletilmesine yönelik teknik destek, tavsiye ve araçların sağlanmasına katkıda bulunmak ve uygun olduğunda bu tür sanal alanları kuran ulusal yetkili makamlarla koordinasyon sağlamak;
- (f) Gelecek Düzenleme'ye ilişkin değerlendirmeler ve incelemeler yapmak ve bu konuyla ilgili raporlar hazırlamak;
- (g) Birlik düzeyinde danışma organlarının kurulmasını hazırlamak ve ulusal düzeyde ilgili ulusal makamların ve diğer organların kurulmasını izlemek de dahil olmak üzere etkili bir yönetim sisteminin kurulmasını koordine etmek;
- (h) YZ Kurulu ve alt grupları için Sekretarya hizmeti sağlamak ve danışma forumuna ve bilimsel panele, uygun olduğu durumlarda, idari yapılanmayı sağlamak, toplantılar düzenlemek ve ilgili belgeleri hazırlamak da dahil olmak üzere idari destek sağlamak; ve
- (i) Uluslararası yaklaşımları dikkate alarak, Birlik düzeyinde uygulama ve davranış kurallarının hazırlanmasını teşvik etmek ve kolaylaştırılmak, ayrıca uygulama kurallarının uygulanmasını ve değerlendirilmesini izlemek.

Madde 4

Paydaşlar ile İş Birliği

1. Ofis, Madde 3 uyarınca görevlerini yerine getirirken, yürürlükteki rekabet kurallarına uygun olarak paydaşlarla aşağıdaki şekilde iş birliği yapar:
 - (a) En iyi uygulamaları iletirmek ve davranış kuralları ile uygulama kurallarının geliştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla, YZ modelleri ve sistemlerinin sağlayıcıları arasında iş birliği için forumlar oluşturmak;
 - (b) Madde 3(2) kapsamındaki görevlerini yerine getirmek üzere girdi toplamak amacıyla, bilim camiasından ve eğitim sektöründen uzmanlar, vatandaşlar, sivil toplum ve sosyal ortaklar da dahil olmak üzere paydaşlarla düzenli istişarelerde bulunmak;
 - (c) Açık kaynaklı yapay zekâ modellerinin ve sistemlerinin güvenli bir şekilde geliştirilmesi ve kullanılması için en iyi uygulamaları belirlemek ve geliştirmek amacıyla açık kaynak topluluğu ile iş birliği için bir forum oluşturmak.

Madde 5

Komisyon Būnyesinde Sektörler Arası İş Birliđi

1. Ofis, YZ teknolojilerinden toplumsal ve sektörel fayda sağlayan eylem ve politikaların teşvik edilmesine katkıda bulunur.
2. Ofis, özellikle,
 - (a) Madde 2 uyarınca görevlerini yerine getirirken Komisyon'un diğer ilgili Genel Müdürlükleri ve servisleriyle, özellikle de genel amaçlı yapay zekâ modellerinin ve sistemlerinin değerlendirilmesi ve test edilmesiyle ilgili olarak Avrupa Algoritmik Şeffaflık Merkezi ile birlikte çalışır;
 - (b) YZ modelleri ve sistemlerinin Birlik politikalarının ilgili alanlarda dönüştürücü araçlar olarak kullanımını kolaylaştırmak ve ortaya çıkan riskler hakkında farkındalığı artırmak amacıyla Komisyon'un diğer ilgili Genel Müdürlükleri ve servislerini destekler.

Madde 6

Kurumlar Arası İş Birliği

Ofis, Madde 3 uyarınca görevlerini yerine getirirken Birlik'in organları, ofisleri ve kuruluşları ile uygun iş birliği şekillerini tesis eder.

Madde 7

Uluslararası İş Birliği

1. Ofis, yenilik ve mükemmellik politikası da dahil olmak üzere, Komisyon tarafından üçüncü ülkeler ve uluslararası kuruluşlarla yapay zekâ konusunda uluslararası iş birliğine özellikle şu yollarla katkıda bulunur:
 - (a) YZ'nin sorumlu yönetimini savunmak ve güvenilir YZ'ye ilişkin Birlik yaklaşımını teşvik etmek;
 - (b) YZ düzenlemesi ve yönetişimi ile ilgili uluslararası iş birliğine katkıda bulunmak;
 - (c) Üye Devletlere destek sağlamak da dahil olmak üzere, yapay zekâ kurallarına ilişkin uluslararası anlaşmaların uygulanmasına katkıda bulunmak.

Madde 8

Finansman

1. Ofiste çalışan yetkililer için gerekli insan kaynakları, yıllık tahsisat prosedürüne hâlel getirmeksizin, bütçe kısıtlamaları ışığında, halihazırda eylemin yönetim için görevlendirilmiş

veya Genel M¼d¼rl¼k b¼nyesinde yeniden g¼revlendirilmiř olan Genel M¼d¼rl¼k personeli tarafından karşılanır.

2. Ofiste alışan harici yasal personel için insan kaynakları maliyetleri, Dijital Avrupa Programı'nın idari destek harcamalarından b¼te ¼deneklerinin yeniden dağıtılması ile karşılanır.
3. Ofisin operasyonel harcamaları, Dijital Avrupa Programı'nın ¼zel Amaç 2 "Yapay Zekâ" için tahsis edilen mali kaynaklar tarafından karşılanır.

Madde 9

Y¼r¼rl¼ėe Giriř

İřbu Karar, 21 şubat 2024 tarihinde y¼r¼rl¼ėe girer.

24 Ocak 2024 tarihinde Br¼ksel'de kabul edilmiştir.

*Komisyon adına,
Thierry BRETON
Komisyon ¼yesi*